

Att slutligen den fördelaktiga inverkan af en pedagogies förvandling till elementarläroverk kan på nära håll framvisas uti det läroverk, som förefinnes uti länets andra stad, Norrtelge, hvilket, för få år tillbaka förändradt från pedagogi till treklassigt elementarläroverk, redan vuxit till femklassigt, hvilket berättigar till den förhoppning att, om en dylik förändring komme Södertelge pedagogi till del, detta läroverk borde till följd af denna stads vida fördelaktigare läge kunna emotse en lika om ej större och hastigare utveckling.

På grund af hvad nu anfördt är, får undertecknad vördsammast föreslå, att Riksdagen måtte besluta pedagogiens i Södertelge upphöjande till treklassigt elementarläroverk med vederbörlige öfningslärare i gymnastik och teckning, samt att läroverket i sådan egenskap å elementarläroverkens ordinarie stat uppföres.

Om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1867.

J. Borg.

N:o 180.

Af Herr Trägårdh: Om uppflyttning af lägre Elementarläroverket i Ystad till fullständigt högre elementarläroverk samt om anslag för en ökad lärarepersonal.

Genom förändrade stadganden har den dimissionsrätt, som tillförene tillkommit staden Ystads lärdomsskola, blifvit densamma fränkänd, samt skolan inskränkt till ett femklassigt elementarläroverk, hvaraf blifvit en följd att der intagne ynglingar, hvilka önska inhemta föreskrifna kunskapsmått, för den s. k. afgangsexamens undergående äro nödsakade att söka inträde i fullständigt elementarläroverk å annan ort.

Närmast intill Ystad belägna fullständiga elementarläroverken uti Malmö och Lund äro dock så anlitade, att inträde derstädes icke fortfarande kan medgifvas i sådan utsträckning, att provinsens behof genom dessa 2:ne läroverk kan fyllas. För närvarande undervisas i Lunds skola mera än 600 ynglingar och uti Malmö omkring 500. — Om icke redan ett så stort antal

vid en enda skola kan anses allt för högt, lär det icke kunna motsägas, att genom en slik sammandragning å en enda punkt, lefnadskostnaden så uppdrifves, att ynglingarnes vistande derstädes fördyras vida utöfver föräldrars och målsmäns ekonomiska tillgångar och sålunda tvingas många obemedlade, med goda, för att icke säga stora anlag för studier begåfvade ynglingar att öfvergifva den bana, hvaråt de synas företrädesvis hafva varit egnade.

Lärarnes aflöning är enahanda, om de sammandragas vid ett enda högre elementarläroverk eller fördelas på flera sådana, hvadan någon ytterligare utgift för Staten icke kan anses uppstå, om nya läroverk bildas i stället för att öka lärarepersonalen vid redan befintliga, hvaremot för allmänheten den stora fördelen, utöfver den ekonomiska, beredes, att många ynglingar få kvarstanna i och uti närheten af föräldrahemmet och der njuta den dagliga omvårdnaden, i stället för att på långt afstånd derifrån, vid alltför tidiga år, lemnas åt sig sjelfva och sig erbjudande frestelser och förförelser; och då Staten gjort och gör så mycket för undervisningens befrämjande, står dermed ock i närmaste sammanhang, att undervisnings tillgodonjutande icke bör försvåras än mindre för många nära nog omöjliggöras.

Inom Ystad, belägen uti en af landets mest folkrika delar, har folk-mängden med hvarje år så ökat sig, att den nu uppgår till 6,000 inneväpnare; och sedan Ystad—Eslöfs jernbana nu är öppnad, tilltaga inflyttningarne allt mer och mer.

För det uppvoxande släktet uti en så befolkad stad och så folkrik ort, är en mera omfångsrik skola, än ett lägre elementarläroverk, i hög grad af behovet påkallad, och att, i samma mån skolan kommer att utvidgas, ynglingarnes antal, som under förliden hösttermin uppgick till 111, skall ökas och inom få år mer än fördubblas, motses af en hvar med fullaste visshet.

På grund af hvad jag nu haft äran anföra, och då Domkapitlet i Lund, enligt dess härvid fogade utlåtande, *Bil. Litt. A*, redan den 19 Juli 1865 tillstyrkt ifrågavarande läroverkets uppflyttning från lägre till högre, vitsordande att stiftets högre läroverk redan då voro öfverfyllda, dristar jag vördsammast hemställa:

att Riksdagen må besluta uppflyttning af lägre elementarläroverket i staden Ystad till fullständigt högre elementarläroverk, på så väl den lärda som reala linien, samt anslå de medel, hvilka för en ökad lärarepersonal derstädes komme att erfordras.

Om remiss af denna min motion till vederbörligt Utskott anhålles.
Stockholm den 28 Januari 1867.

S. Trägårdh.